श्रावक आचार

श्रावक आचार · 12 प्रश्न

ही प्रश्नमंजुषा श्रावकाच्या अष्ट मूलगुण, बारा व्रते, सहा आवश्यक आणि ११ प्रतिमा कर्तव्यांवर व १२ अनुप्रेक्षा वर आधारित आहे.

उत्तरे ऑनलाइन तपासा
खालील लिंक उघडा किंवा QR कोड स्कॅन करा, उत्तरे निवडा आणि तुमचे गुण लगेच पहा.
https://jainprabhavana.in/quiz/4

1. १२ अनुप्रेक्षांचे मुख्य उद्दिष्ट कोणते आहे?

काठिण्य: सोपे

(अ) देवपूजा आणि तीर्थयात्रेद्वारे पुण्य संचय करणे
(ब) आत्मशुद्धी, वैराग्य आणि धर्मध्यानासाठी तत्त्वांचे वारंवार चिंतन करणे
(क) शरीराच्या इंद्रियांना बळकट करून ज्ञान वाढवणे
(ड) गुरूंच्या आज्ञेचे पालन करून मोक्षमार्ग टाळणे

2. अहिंसा अणुव्रतामध्ये गृहस्थ कोणत्या जिवांच्या हिंसेचा संकल्पपूर्वक संपूर्ण त्याग करतो?

काठिण्य: मध्यम

(अ) सर्व एकेन्द्रिय (स्थावर) जिवांच्या हिंसेचा
(ब) दोन किंवा अधिक इंद्रिय असलेल्या (त्रस) जिवांच्या हिंसेचा
(क) केवळ पंचेंद्रिय मनुष्य जिवांच्या हिंसेचा
(ड) सर्व प्रकारच्या जिवांच्या हिंसेचा समान प्रमाणात

3. ब्रह्मचर्य अणुव्रत स्वीकारलेला श्रावक इतर स्त्रियांकडे कोणत्या भावाने पाहतो?

काठिण्य: सोपे

(अ) त्यांच्याशी पूर्णपणे संबंध तोडतो व त्यांच्याशी बोलणेही वर्ज्य मानतो
(ब) त्यांना आई, बहीण किंवा अपत्य यांसारखा पवित्र भाव ठेवतो
(क) त्यांच्याशी केवळ व्यावसायिक संबंध ठेवतो, इतर नाही
(ड) दुसरे लग्न न करणे हाच या व्रताचा संपूर्ण अर्थ आहे

4. श्रावक प्रतिमांचे मुख्य उद्दिष्ट काय आहे?

काठिण्य: सोपे

(अ) श्रावकाने केवळ मंदिरात नित्य पूजा करण्यासाठी विशिष्ट नियम पाळणे
(ब) श्रावकाने गृहस्थ जीवनातून हळूहळू निर्ग्रंथ मुनीमार्गाकडे क्रमशः वाटचाल करणे
(क) श्रावकाने एकाच वेळी सर्व व्रते स्वीकारून तत्काळ मोक्षप्राप्ती करणे
(ड) श्रावकाने समाजसेवेद्वारे पुण्यसंचय करून पुढील जन्मात चांगली गती मिळवणे

5. श्रावकाच्या षट् आवश्यक कर्तव्यांमध्ये 'संयम' समाविष्ट आहे. या संयमाचा मुख्य उद्देश काय आहे?

काठिण्य: मध्यम

(अ) इंद्रियांवर नियंत्रण ठेवून पापकर्मांपासून आत्म्याचे रक्षण करणे

(ब) केवळ अन्न आणि पाण्याचा त्याग करून शरीर कृश करणे

(क) मंदिरात जाऊन देवाची प्रार्थना करणे

(ड) गुरूंच्या सेवेत सर्व वेळ घालवणे

6. एखाद्या जैन श्रावकाने अष्ट मूलगुणांचे पालन न केल्यास त्याचा काय परिणाम होतो?

काठिण्य: मध्यम

(अ) तो सरळ मोक्षमार्गावर जाऊ शकतो, कारण मूलगुण केवळ मुनींसाठी आहेत

(ब) त्याला अणुव्रते किंवा इतर धार्मिक नियम स्वीकारण्याचा अधिकार प्राप्त होत नाही

(क) त्याला फक्त सामायिक करण्यास मनाई होते, इतर व्रते घेता येतात

(ड) तो केवळ पंच परमेष्ठींची पूजा करण्यास अपात्र ठरतो

7. आस्रव अनुप्रेक्षेमध्ये कोणत्या कारणांमुळे कर्मपुद्गल आत्म्यात शिरतात याचे चिंतन केले जाते. खालीलपैकी कोणता घटक आस्रवाचे कारण नाही?

काठिण्य: सोपे

(अ) कषाय (क्रोध, मान, माया, लोभ)

(ब) अव्रत (व्रतांचा अभाव)

(क) सम्यग्दर्शन (तत्त्वांवरील सम्यक् श्रद्धा)

(ड) योग (मन-वचन-काय यांची क्रिया)

8. श्रावकाची ५ अणुव्रते अधिक दृढ आणि प्रभावशाली व्हावीत यासाठी कोणत्या व्रतांची योजना केली आहे?

काठिण्य: सोपे

(अ) ३ गुणव्रते आणि ४ शिक्षाव्रते

(ब) ५ गुणव्रते आणि ३ शिक्षाव्रते

(क) ४ गुणव्रते आणि ५ शिक्षाव्रते

(ड) ३ गुणव्रते आणि ३ शिक्षाव्रते

9. एखाद्या श्रावकाने रस्त्यावर पडलेली मौल्यवान वस्तू मालकाच्या परवानगीशिवाय उचलून घेतली, तर त्याने कोणत्या अणुव्रताचे उल्लंघन केले?

काठिण्य: सोपे

(अ) अहिंसा अणुव्रत

(ब) अचौर्य अणुव्रत

(क) सत्य अणुव्रत

(ड) ब्रह्मचर्य अणुव्रत

10. सत्य अणुव्रतामध्ये श्रावकाने नेमके काय करणे अपेक्षित आहे?

काठिण्य: मध्यम

(अ) सर्व प्रकारचे असत्य — अगदी सूक्ष्म खोटेही — पूर्णपणे सोडून देणे

(ब) स्थूल असत्याचा त्याग करून हितकारक, मित व प्रिय सत्य बोलणे

(क) व्यापार व व्यवहारात मौन पाळणे आणि कोणाशीही न बोलणे

(ड) केवळ धार्मिक विषयांत सत्य बोलणे, परंतु व्यवहारात सवलत घेणे

11. शिक्षाव्रतांचा मुख्य उद्देश काय आहे?

काठिण्य: मध्यम

(अ) श्रावकाला गृहस्थाश्रमाच्या कर्तव्यांपासून मुक्त करणे

(ब) श्रावकाला मुनींच्या पूर्ण संयमी जीवनाचा सराव घडवून आध्यात्मिक प्रगती साधणे

(क) श्रावकाला केवळ पाप-पुण्याचे ज्ञान देणे

(ड) श्रावकाने अणुव्रते पाळण्याची आवश्यकता नाही असे सांगणे

12. श्रावकांनी पाळावयाच्या नैतिक व्रतांना 'अणुव्रते' का म्हणतात?

काठिण्य: सोपे

(अ) ही व्रते अणुसारखी सूक्ष्म असून केवळ मनाने पाळली जातात

(ब) साधू-साध्वींच्या महाव्रतांच्या तुलनेत ही व्रते कमी कठोरतेने पाळली जातात म्हणून यांना लहान व्रते म्हणतात

(क) ही व्रते फक्त एका दिवसासाठी पाळली जातात म्हणून यांना अणुव्रते म्हणतात

(ड) ही व्रते केवळ स्त्रियांसाठी आहेत म्हणून यांना अणुव्रते म्हणतात

उत्तरे तपासण्यासाठी

खालील लिंक उघडा किंवा QR कोड स्कॅन करा, उत्तरे निवडा आणि तुमचे गुण लगेच पहा.

https://jainprabhavana.in/quiz/4